

Sylabus na rok akademicki 2026/27 Cykl kształcenia 2026/27			
Opis przedmiotu kształcenia			
Nazwa przedmiotu	Anatomia prawidłowa człowieka 1	Grupa szczegółowych efektów uczenia się	
	Normal human anatomy 1	Grupa zajęć (kod grupy) A	Nazwa grupy Biomedyczne podstawy fizjoterapii
Forma zaliczenia przedmiotu	Semestr zimowy		Semestr letni
	zaliczenie na ocenę		
Wydział	Wydział Fizjoterapii		
Kierunek studiów	Fizjoterapia		
Poziom studiów	jednolite magisterskie		
Forma studiów	stacjonarne		
Rok studiów	1	Semestr studiów	zimowy
Typ przedmiotu	obowiązkowy		
Język wykładowy	polski		

Liczba godzin w podziale na formy zajęć i jednostki organizacyjne													
Forma realizacji zajęć													
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe-niekluczniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie kierowane (SK)	E-learning (EL)
Semestr zimowy – liczba godzin w podziale na formy zajęć i jednostki organizacyjne													
	WY	SE	CA	CN	CK	CL	CS	PP	LE	WF	PZ	SK	EL
Zakład Anatomii Prawidłowej	15			35									
godziny w ramach kształcenia bezpośredniego stacjonarnego	15			35									
godziny w ramach kształcenia bezpośredniego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (synchroniczne)													

Razem w roku – liczba godzin w podziale na formy zajęć i jednostki organizacyjne													
	WY	SE	CA	CN	CK	CL	CS	PP	LE	WF	PZ	SK	EL
Zakład Anatomii Prawidłowej	15			35									
godziny w ramach kształcenia bezpośredniego stacjonarnego	15			35									
godziny w ramach kształcenia bezpośredniego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (synchroniczne)													

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, przygotowanie do zajęć itp.)	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
1. Kształcenie bezpośrednie stacjonarne	50	2
2. Kształcenie bezpośrednie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (synchroniczne)	0	0
3. Kształcenie asynchroniczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	0	0
4. Samokształcenie kierowane (dotyczy tylko kierunków pielęgniarstwo i położnictwo)	0	0
5. Indywidualna praca własna studenta	0	0
6. Praktyka zawodowa	0	0
Łączny nakład pracy studenta	50	2
WSKAŹNIKI		
1. Łącznie nakład pracy studenta w ramach kształcenia bezpośredniego	50	2
2. Łącznie nakład pracy studenta w ramach kształcenia z użyciem metod i technik kształcenia na odległość	0	0

Cele kształcenia
C1. ZDOBYCIE WIEDZY W ZAKRESIE ANATOMII CZŁOWIEKA , WPROWADZENIE ELEMENTÓW ANATOMII TOPOGRAFICZNEJ I POWIERZCHOWNEJ
C2. POZYSKANIE SZCZEGÓŁOWEJ ZNAJOMOŚCI I WIEDZY W ZAKRESIE UKŁADU KOSTNEGO, MIĘŚNIOWEGO I NACZYNIOWEGO W ZAKRESIE SZKIELETU OSIOWEGO I SZKIELETU KOŃCZYN
C3. OPANOWANIE NAZEWNICTWA ANATOMICZNEGO I UMIEJĘTNOŚCI POSŁUGIWANIA SIĘ NIM
C4. Wykształcenie kompetencji społecznych zgodnych z efektami uczenia się dla danego przedmiotu

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć			
Numer szczegółowego efektu uczenia się	Student, który zaliczy przedmiot zna i rozumie/ potrafi/ jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych*
A.W1.	budowę anatomiczną poszczególnych układów organizmu ludzkiego i podstawowe zależności pomiędzy ich budową i funkcją w warunkach zdrowia i choroby, a w szczególności układu narządów ruchu;	odpowiedź ustna i pisemna	CN, WY
A.W3.	mianownictwo anatomiczne niezbędne do opisu stanu zdrowia;	odpowiedź ustna i pisemna	CN, WY

K.1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	odpowiedź ustna i pisemna	CN, WY
A.U1.	rozpoznawać i lokalizować na fantomach i modelach anatomicznych zasadnicze struktury ludzkiego ciała, w tym elementy układu ruchu, takie jak elementy układu kostno-stawowego, grupy mięśniowe i poszczególne mięśnie;	odpowiedź ustna i pisemna	CN, WY
K.6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	odpowiedź ustna i pisemna	CN, WY
* WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe-niekliniczne; CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; PP - zajęcia praktyczne przy pacjencie; LE - lektoraty, WF - zajęcia wychowania fizycznego; PZ - praktyki zawodowe; SK - samokształcenie kierowane, EL - E-learning			

Treści programowe

Wykłady

Wykłady Semestr 1 zima: Wykład 1. - podstawowe mianownictwo anatomiczne. -budowa kości, ich funkcje, podział szkieletu / podział połączeń kości -budowa stawów-sztuczki mnemotechniczne wykorzystywane w nauce anatomii / przykłady pytań na egzamin praktyczny Wykład 2. - budowa i podział układu nerwowego -budowa nerwu rdzeniowego / podstawy wiedzy o mięśniach - sztuczki mnemotechniczne wykorzystywane w nauce anatomii cd. / przykłady pytań na egzamin praktyczny Wykład 3. - mięśnie barku i ramienia-mięśnie przedramienia dłoniowe i grzbietowe / mięśnie ręki- sztuczki mnemotechniczne wykorzystywane w nauce anatomii cd. / przykłady pytań na egzamin praktyczny / palpacja kończyny górnej Wykład 4. -splot szyjny / splot ramienny / sztuczki mnemotechniczne wykorzystywane w nauce anatomii cd. /przykłady pytań na egzamin praktyczny Wykład 5. -mięśnie zewnętrzne i wewnętrzne miednicy / mięśnie uda / mięśnie podudzia / mięśnie stopy / łuki stopy / sztuczki mnemotechniczne wykorzystywane w nauce anatomii cd. / przykłady pytań na egzamin praktyczny / palpacja kończyny dolnej Wykład 6. -splot lędźwiowy / splot krzyżowy /sztuczki mnemotechniczne wykorzystywane w nauce anatomii cd. test kontrolny I Wykład 7. - mięśnie grzbietu / mięśnie klatki piersiowej / mięśnie brzucha / mięśnie oddechowe podstawowe i pomocnicze /tłocznia brzuszna -test kontrolny I poprawa - sztuczki mnemotechniczne wykorzystywane w nauce anatomii cd. / przykłady pytań na egzamin praktyczny / palpacja grzbietu Wykład 8. -cechy mięśni mimicznych / mięśnie żucia /mięśnie szyi /trójkąty szyi /pęczek nerwowo-naczyniowy szyi / nerw twarzowy / sztuczki mnemotechniczne wykorzystywane w nauce anatomii

Ćwiczenia

Semestr 1 (zimowy): Ćwiczenie 1. Kości kończyny górnej. Morfologia kości obręczy barkowej, kośćec kończyny górnej wolnej z uwzględnieniem przyczepów mięśni. Ćwiczenie 2. Połączenia kończyny górnej. Połączenia w zakresie obręczy barkowej. Staw ramienny, łokciowy, stawy ręki. Biomechanika stawów Ćw 1 i 2 Palpacja: obojczyk; łopatką – kąty, brzegi, wyrostek barkowy, wyrostek kruczy. Kość ramienna – guzek mniejszy, guzek większy, bruzda międzyguzkowa, trzon, nadkłykieć przyśrodkowy, boczny. Kość łokciowa – wyrostek łokciowy, dziobiasty, trzon, głowa, wyrostek rylcowaty. Kość promieniowa – głowa, trzon, guzek grzbietowy, wyrostek rylcowaty. Kości ręki – nadgarstek, śródręcze, kości palców. Wyniosłość przyśrodkowa i boczna nadgarstka. Ćwiczenie 3. Mięśnie kończyny górnej. Podział topograficzny – mięśnie obręczy barkowej i ramienia. Podział czynnościowy – mięśnie działające na obręcz barkową i staw ramienny z uwzględnieniem mięśni powierzchownych grzbietu i klatki piersiowej. Powięź. Ćwiczenie 4. Mięśnie kończyny górnej. Mięśnie przedramienia i ręki – podział topograficzny i czynnościowy. Powięź. Ćw 3 i 4 Palpacja: mięśnie obręczy kończyny górnej – stożek rotatorów, ramienia – grupa przednia i tylna, przedramienia – dłoniowe, grzbietowe, boczne i ręki – wyniosłości przyśrodkowej i bocznej; środkowe.. Ćwiczenie 5. Nerwy i naczynia kończyny górnej. Nerw pośrodkowy, łokciowy, mięśniowo-skórny i promieniowy. Unerwienie skórne kończyny górnej. Ćwiczenie 6. Tętnice, żyły głębokie i powierzchowne, naczynia i regionalne węzły chłonne, odpływ chłonki z kończyny górnej. Jama pachowa, trójkąt i bruzda naramiennie-piersiowa, bruzdy mięśnia dwugłowego ramienia. Dół łokciowy, kanał nadgarstka. Ćw 5 i 6. Palpacja: nerwy splotu ramiennego -nn. pośrodkowy, łokciowy, promieniowy, mięśniowo-skórny, pachowy, duże naczynia krwionośne kończyny górnej – układ tętniczy i żylny, żyły powierzchowne, okolicy dołu łokciowego. Ćwiczenie 7. Kości kończyny dolnej. Obręcz kończyny dolnej – kość miedniczna. Kośćec kończyny dolnej wolnej – kość udowa, kości podudzia i kości stopy z zaznaczeniem miejsc przyczepów mięśni. Repetytorium I Ćw. 1- 6 (I termin) Ćwiczenie 8. Połączenia kończyny dolnej. Połączenia w obrębie miednicy. Staw biodrowy, kolanowy, skokowo-goleniowy i stawy stopy. Biomechanika stawów. Repetytorium I (II termin) Ćw 7 i 8. Palpacja: k miedniczna – grzebień, kolce biodrowe, spojenie łonowe; k udowa – krętarze, trzon nasada dalsza; rzepka – podstawa, szczyt. Kość piszczelowa – guzowatość, brzegi, powierzchnie, nasada dalsza; kość strzałkowa – nasady bliższa i dalsza, trzon. Szkielet stopy. Ćwiczenie 9. Mięśnie kończyny dolnej. Podział topograficzny i czynnościowy – mięśnie zewnętrzne i wewnętrzne miednicy, mięśnie uda. Ćwiczenie 10. Mięśnie kończyny dolnej. Podział topograficzny i czynnościowy – mięśnie goleni i stopy. Powięź. Sklepienie stopy. Ćw 9 i 10. Palpacja: mięśnie miednicy; uda – przednie, przyśrodkowe i tylne, podudzia – przednie, tylne i boczne i stopy – grzbietowe, podeszwowe – wyniosłości boczna, środkowa i przyśrodkowa.. Ćwiczenie 11. Nerwy i naczynia kończyny dolnej. Nerw udowy i zasłonowy, kulszowy, piszczelowy i strzałkowy wspólny. Ćwiczenie 12. Unerwienie skórne kończyny dolnej. Tętnice, żyły głębokie i powierzchowne, naczynia i regionalne węzły chłonne, odpływ chłonki z kończyny dolnej. Trójkąt udowy, kanał udowy, kanał przywodzicieli, dół podkolanowy. Ćw 11 i 12. Palpacja: nerwy splotu lędźwiowego i krzyżowego – nn. udowy, kulszowy, zasłonowy, duże naczynia krwionośne kończyny górnej – tętnice i żyły. Ćwiczenie 13. Kości czaszki. Położenie i budowa kości mózgoczaszki – kość klinowa, czołowa, potyliczna i skroniowa. Repetytorium II Ćw. 7-12 (I termin). Ćwiczenie 14. Kości czaszki. Kości twarzoczaszki – podział, dokładniej szczęką, żuchwa, kość sitowa. Połączenia kości czaszki. Staw skroniowo-żuchwowy. Jama nosowa, oczodół, doły czaszki. Mięśnie żucia i mięśnie mimiczne. Repetytorium II (II termin). Ćwiczenie 15. Kości i połączenia szkieletu osiowego. Kręgosłup – morfologia kręgów, kości

krzyżowej i guzicznej. Klatka piersiowa – morfologia żeber, mostka. Ćw 13-15. Palpacja kości czaszki – neurocranium i splanchnocranium. Guzy czołowe, gładzina, łuki brwiowe, brzegi oczodołu, nos zewnętrzny, twarz, ok boczna czaszki i tyl

Literatura obowiązkowa

1. Anatomia człowieka : podręcznik dla studentów fizjoterapii i medycyny / redakcja Sławomir Woźniak, Grzegorz Żurek. - Wrocław : Edra Urban & Partner, 2026.
2. Anatomia narządów wewnętrznych i układu nerwowego człowieka / Zofia Ignasiak. - Wrocław : Edra Urban & Partner, 2014-2022.

Literatura uzupełniająca i inne pomoce

1. Atlas anatomii człowieka. T. 1-3 (mianownictwo łacińskie lub angielskie) / Sobotta ; redakcja Friedrich Paulsen, Jens Waschke. - Wrocław : Edra Urban & Partner, 2017 i nowsze.

Warunki/wymagania wstępne

1. Student powinien być odpowiednio ubrany (ubiór ma być godny - bez ekstrawagancji, buty zakrywające stopę, na płaskiej podeszwie)
 2. Student powinien posiadać biały fartuch lekarski i rękawice lateksowe (lub nitrylowe w przypadku uczulenia).
 3. Student powinien wykazać się podstawową wiedzą o budowie anatomicznej człowieka z zakresu szkoły średniej.
- Szczegółowe informacje w dostępnym dla Studentów Regulaminie Przedmiotu. Studenci mają obowiązek zapoznać się z Regulaminem.

Zasady wystawiania ocen cząstkowych z przedmiotu w trakcie semestru zimowego

Studenci są odpytywani w trakcie zajęć - student otrzymuje 3 pytania z danego zagadnienia i musi udzielić poprawnej odpowiedzi na większość zagadnień. Ocenę niedostateczną uzyskaną w trakcie zajęć należy poprawić na kolejnych zajęciach. W trakcie zajęć wiedza i umiejętności studenta są weryfikowane w formie odpowiedzi ustnej. Student otrzymuje 3 pytania z zakresu materiału wskazanego przez prowadzącego. Każde pytanie oceniane jest oddzielnie w skali 2,0–5,0. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny z odpowiedzi ustnej jest uzyskanie co najmniej oceny 3,0 z każdego z trzech pytań. Ocena końcowa z odpowiedzi ustnej stanowi średnią arytmetyczną ocen uzyskanych za trzy pytania. Przy ocenie odpowiedzi na każde pytanie uwzględnia się: poprawność merytoryczną, kompletność odpowiedzi, prawidłowe posługiwanie się terminologią oraz umiejętność wyjaśniania i uzasadniania przedstawianych treści. Kryteria oceny pojedynczego pytania: 5,0 – odpowiedź pełna, poprawna merytorycznie, samodzielna; student prawidłowo posługuje się terminologią, wyjaśnia zależności i uzasadnia odpowiedź. 4,5 – odpowiedź poprawna i wyczerpująca, z pojedynczymi nieistotnymi brakami lub nieścisłościami. 4,0 – odpowiedź zasadniczo poprawna, zawierająca niewielkie braki wymagające doprecyzowania. 3,5 – odpowiedź częściowo niepełna; student wykazuje znajomość podstawowych zagadnień i potrafi uzupełnić odpowiedź po pytaniach pomocniczych. 3,0 – student wykazuje podstawową wiedzę w zakresie pytania i przedstawia poprawnie jego zasadnicze elementy, mimo występujących braków. 2,0 – student nie wykazuje podstawowej wiedzy w zakresie pytania; odpowiedź jest w zasadniczej części niepoprawna lub student nie udziela odpowiedzi mimo pytań pomocniczych.

W razie uzyskania ponownie oceny niedostatecznej nie poprawiamy jej ponownie.

Oceny cząstkowe służą okazaniu studentom ich postępów w nauce i przygotowują ich do zaliczeń przedmiotu końcowego.

W trakcie zajęć i odpowiedzi na pytania nauczyciel ocenia kompetencje studenta.

Warunki i kryteria uzyskania zaliczenia przedmiotu na ocenę

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

Studenci zobowiązani są do zaliczenia wykładów oraz ćwiczeń.

Zaliczenie przedmiotu na ocenę dotyczy tylko ćwiczeń (zgodnie ze skalą umieszczoną poniżej).

Zaliczenie ćwiczeń: Zgodnie z programem ćwiczeń; pozytywne oceny z odpowiedzi ustnych lub sprawdzianów pisemnych; rozpoznanie szczegółów anatomicznych narządów, mięśni, nerwów i naczyń w przynajmniej 60% okazanych materiałów; potrafi określić działanie mięśni oraz zakresy unerwienia nerwów i ukrwienia naczyń w żywym organizmie w przynajmniej 60% okazanych zagadnień i preparatów anatomicznych.

Student otrzymuje 3 pytania z danego zakresu materiału i na nie odpowiada i jest oceniany zgodnie ze skalą umieszczoną poniżej.

Ocena jest średnią ocen za poszczególne zagadnienia.

Ocena z ćwiczeń jest jednocześnie oceną końcową z przedmiotu

Zaliczenie wykładów: Na wykładzie numer 6 wypełniają test zaliczeniowy (20 pytań) jednokrotnego wyboru z materiałów omówionych w trakcie odbytych wykładów (wykłady 1-5). Do zaliczenia wymagane jest 12 pkt. Oceny z testu z wykładów: 12 pkt ocena dostateczna; 13-14 ocena dość dobry; 15-16 ocena dobry; 17-18 ocena ponad dobry; 19-20 ocena bardzo dobry.

W przypadku nie zaliczenia testu poprawa jest na następnym wykładzie. Ocena z wykładów nie zalicza się do średniej z ćwiczeń.

Ocena z wykładów nie wpływa na średnią z przedmiotu.

Obecność na zajęciach - 100% obecności. W razie nieobecności na zajęciach istnieje konieczność zaliczenia zajęć u prowadzącego nauczyciela, w formie zakomunikowanej studentom. W razie możliwości student odrabia zajęcia z inną grupą. Student zalicza odpowiedź przekazując prawidłowe opisy struktur anatomicznych zgodnie ze skalą ocen umieszczoną poniżej. W podobny sposób oceniane są kompetencje studentów.

Poniżej przedstawiona skala dotyczy zaliczenia ćwiczeń; wykłady są zaliczane osobno.

Ocena	Próg zaliczenia
Bardzo dobra (5,0)	93-100%
Ponad dobra (4,5)	85-92%
Dobra (4,0)	77-84%
Dość dobra (3,5)	69-76%
Dostateczna (3,0)	60-68%
Niedostateczny (2,0)	Poniżej 60%

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Zakład Anatomii Prawidłowej
Kierownik jednostki prowadzącej przedmiot	Prof. dr hab. Bartosz Kempisty
Numer telefonu	+ 48 71 784 13 31
E-mail	bartosz.kempisty@umw.edu.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr Sławomir Woźniak
Numer telefonu	+48 71 784 13 31
E-mail	slawomir.wozniak@umw.edu.pl

Koordynator przedmiotu	dr Sławomir Woźniak
Numer telefonu	+48 71 784 13 31
E-mail	slawomir.wozniak@umw.edu.pl

KONSULTACJE: informacje szczegółowe o terminach i miejscach konsultacji kadry akademickiej podawane są na stronach internetowych poszczególnych jednostek organizacyjnych Uczelni prowadzących zajęcia z danego przedmiotu oraz w gablotach obok sekretariatów.

Data ostatniej aktualizacji	Sylabus zaktualizowany przez
1.09.2026	slawomir.wozniak@umw.edu.pl

Wydruk sylabusu pobrany ze strony sylabusy.umw.edu.pl